

STYRESAK

Saksnr.: 26/19

Etablering av faglige kollegiale organ på institusjonsnivå

Til:	Styret
Fra:	Direktøren
Dato:	27.05.2019
Saksbehandler:	Seksjon for studier, forskning og formidling, Torben Lai.

Saksdokumenter:

- Saksutredning
- Vedlegg 1: Rapport fra arbeidsgruppen
- Vedlegg 2: Høringssvar

Saksutredning

1. Bakgrunn

Styret behandlet første gang spørsmålet om faglige kollegiale organ på institusjonsnivå på styreseminaret 4.-5. september 2019.

Som oppfølging på styreseminaret ble spørsmålet behandlet på styremøte 6. november i S-sak 64/18 Faglig ledelse – kollegiale utvalg, phd-programråd og dekanens kompetanseprofil. Styret fattet følgende vedtak:

1. Styret vedtar en prosess for etablering av kollegiale utvalg som foreslått i saken.

Direktøren gis fullmakt til å justere på frister i den foreslåtte fremdriftsplan, dog slik at styret får en sak forelagt på styremøtet i februar.

2. Arbeidsgruppens sammensetning og mandat

Som oppfølging etter styremøtet nedsatte rektor og direktør en arbeidsgruppe med denne sammensetning:

Trond Lossius, forskningsleder
Merete Lingjærde, prorektor
Stine Hebert, dekan Kunstakademiet
Jesper Halle, professor Teaterhøgskolen, veileder i ph.d. programmet

Veslemøy Ellefsen førstelektor PPU, Avdeling Dans
Marte Johnslie doktorgradsstipendiat, Avdeling Kunst og Håndverk
Torben Lai, forskningsadministrasjonen
Prorektor og forskningsleder har i fellesskap hatt ansvar for ledelse av arbeidsgruppen.

Arbeidsgruppens mandat var å forslå en eller flere modeller for etablering av kollegiale utvalg på institusjonsnivå, å beskrive utvalgets mandat og grensesnitt mot hhv rektors og dekanenes rolle og mandat - samt å belyse fordeler og ulemper med den foreslåtte modell, herunder økonomisk-/administrative konsekvenser.

3. Arbeidsgruppens forslag

Arbeidsgruppen leverte sin rapport 28. februar 2019. Det vises til vedlegg 1.

Hovedtrekk i arbeidsgruppens forslag er:

Saksområder og mandat

Arbeidsgruppen foreslår konkrete mandat for utvalgene, som bygger på at de vesentligste faglige saksområder som institusjonsnivået skal håndtere er:

- Fellestiltak for utdanningsfaglig kompetansebygging (ref. utviklingsavtalens mål 1)
- Nytt doktorgradsprogram, behov for å bygge felles forskningskultur og forankre forskningsetiske retningslinjer på institusjonsnivå (ref utviklingsavtalens mål 2)
- Nye krav til kvalitet i utdanning
- Nye krav til at Kunsthøgskolen selv skal akkreditere sine studieprogram og føre tilsyn med studiekvaliteten

I tillegg til følgende konkrete saksområder:

- Merittering av fremragende undervisere
- Fordeling av KUF-midler på institusjonsnivå
- Programrådsoppgaver for doktorgradsprogrammet

Organisering: Antall utvalg, sammensetning og møtefrekvens

Som det fremgår av vedlegget foreslår arbeidsgruppen at det opprettes 3 kollegiale utvalg på institusjonsnivå til å følge opp disse saksområdene:

- Utdanningsutvalg
- Forskningsutvalg
- Doktorgradsutvalg (inkludert programrådsoppgaver for doktorgradsprogrammet)

Arbeidsgruppen foreslår at utvalgene har inntil 9 medlemmer etter følgende mal:

- leder (fra rektoratet)
- inntil 6 fagansatte (mulig for hver avdeling å være representert)
- 2 studenter/stipendiater

Arbeidsgruppen foreslår en møtefrekvens på 5-7 møter pr år for hvert av utvalgene.

Annet: Ressursmessige konsekvenser og prosess

Arbeidsgruppen redegjør for de ressursmessige konsekvenser for opprettelse av utvalgene.

Arbeidsbelastning for utvalgsmedlemmene estimeres å være samlet ca. 1000 timer.

Arbeidsgruppen anbefaler en gradvis innfasing, hvor doktorgradsutvalg innføres så tidlig som mulig, mens øvrige utvalg innføres det etterfølgende semester.

4. Høring

Arbeidsgruppens rapport ble sendt på høring 5. april 2019 med høringsfrist 10. mai 2019.

Høringsinstanser var avdelinger v dekan, studenter v/studentråd, stipendiater v/stipendiatrepresentant, hovedtillitsvalgte. Det ble spesielt bedt om innspill til de

hovedområder i arbeidsgruppens rapport, som er omtalt ovenfor. I tillegg til kommentarer på disse hovedområder er det også kommet innspill til prosess. Det er mottatt 7 høringsvar.

- Avdeling Dans
- Avdeling Design
- Avdeling Kunst og håndverk
- Avdeling Kunstakademiet
- Avdeling Teaterhøgskolen
- Avdeling Operahøgskolen
- Fagforeningen Parat

I tillegg har fellesadministrasjonen gitt innspill. Det vises til høringsvarene i vedlegg 2. Høringsvarene belyser blant annet nedenstående forhold:

Saksområder og mandat

Generelt er det enighet om:

- At saksområder og mandat må ha samsvar med institusjonsnivåets ansvarsområde
- At sammenheng mellom utdanning og forskning må sikres
- At uklarheter i ansvarsforhold og kommunikasjon mellom avdelingsnivå og utvalg på institusjonsnivå må unngås

Det er ulike syn på konsekvensen av denne generelle enigheten når det gjelder mandat:

- Utvalgets forslag til mandat er i hovedtrekk for brede og bør begrenses til «formelle» forhold (kvalitetssikring oa), som springer direkte ut av krav fra KD og liknende
- Utvalgets forslag til mandat er i hovedtrekk relevante/hensiktsmessige, med ulike forslag til mindre justeringer og til tiltak som kan avhjelpe uklarheter

Mandat for utdanningsutvalg - diverse forslag til justering:

- studieportefølje er et begrep som bør presiseres/fjernes
- større studieplansrevisjoner bør vedtas av avdelingene, ikke utvalget/styret
- vektlegging av kunstfaglig, pedagogisk opplæring savnes
- motstand mot opprettelse av meritteringssystem for fremragende undervisere
- kopling/forhold til programrådene bør tydeliggjøres/avklares
- digitalisering og læringsplattform bør inngå i alle utvalgenes mandat

Mandat for forskningsutvalg – diverse forslag til justering:

- kopling til utdanning, innovasjon og formidling bør tydeliggjøres
- Identifisering av forskning, samt former for forskning og formater for formidling bør inngå
- forskning om høyere kunstutdanning og undervisning om bør inngå

Mandat for doktorgradsutvalg – diverse forslag til justering:

- kontaktflater mellom avdeling og institusjonsnivå må sikres
- bør utvalget bør ha beslutningsmyndighet eller ikke?
- veilederoppnevning bør ligge til avdelingen, ikke utvalget

Organisering: Antall utvalg, sammensetning og møtefrekvens

Det er ulike syn på organiseringen av utvalg:

- 1-2 utvalg: et felles utvalg for utdanning, forskning og doktorgrad, evt at doktorgradsutvalg kan springe ut av et slikt felles utvalg
- 2 utvalg: et felles utvalg for utdanning og forskning + et eget utvalg for doktorgrad
- 3 utvalg: utdannings-, forsknings- og doktorgradsutvalg

Forslag til sammensetning støttes i hovedtrekk med enkelte innspill:

- forskningsutvalg bør både ha student og stipendiatrepresentasjon, ikke 2 stipendiater
- fagområde-representasjon kan vurderes som alternativ til avdelingsrepresentasjon
- oppnevningsperiode på 4 år kan vurderes redusert generelt pga åremålsperiode
- oppnevningsperiode på 4 år kan reduseres for forskningsutvalg pga KUF-søknader

Annet: Ressursmessige konsekvenser og prosess

Det er tydelige bekymringer for den tidsmessige belastningen for utvalgsmedlemmene:

- konsekvens for fagansatte knyttet til undervisningstid
- konsekvens for stipendiatene knyttet til tid til doktorgradsarbeidet og ikke kompenseres
- konsekvens for administrative støttefunksjoner til utvalg vs til øvrige oppgaver
- det etterlyses finansieringsplan, friske midler, reduksjon av utvalgsantall/møteomfang
- det er også innspill om at opprettelsen vil kreve ressurser, men også ha et potensial

Det er et spenn i tilbakemeldingene om prosessen:

- motforestillinger mot saksgrunnlaget, hastigheten i prosessen og at saken fremmes for styret før nytt rektorat er på plass,
- anbefalinger om at nytt rektorat må involveres i beslutningen, men at det er en fordel at diskusjonsgrunnlag er klart for iverksettelse av nytt rektorat
- anbefaling om prøveperiode med etterfølgende evaluering/justering av modell
- anbefaling om at doktorgradsutvalg er viktigst og bør prioriteres

5. Behandling i ledermøte

I etterkant av høringen har saken vært behandlet på ledermøte 23. mai 2019.

Rektor opplyste om at det på styremøte ikke ville bli fremmet forslag om opprettelse av utvalg, men at styret ville få oppfordring om å gi råd til påtroppende styre både om konkrete forhold vedrørende saken og om veien videre.

Oppsummert anbefalte ledermøte en slanking av og arbeidsomfang for utvalgene. Det var ulike innspill om antall utvalg og sammensetning, ressurser, beslutningsmyndighet og graden av strategisk funksjon for utvalgene.

6. Vurdering

Kunsthøgskolen står overfor en rekke viktige faglige utviklingsoppgaver fremover.

Innen utdanning er det blant annet krav til utvikling av system for merittering av fremragende undervisere, kurs om lærerrollen, kollegaveiledning – i tillegg til nye krav til kvalitet i utdanning, nye tilsynskrav og et kommende Nokut-tilsyn i 2020-21. Den nye doktorgraden i kunstnerisk utviklingsarbeid skal konsolideres, det skal utvikles veilederkompetanse og fagspesifikke tilbud for stipendiatene. Innen kunstnerisk utviklingsarbeid og forskning skal det blant annet utvikles felles forståelse for forskningsetiske spørsmål.

Flere av disse utviklingsområdene er en følge av utviklingsavtalen som inngår i tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet.

Rektors ansvarsområde ved Kunsthøgskolen i Oslo følger av UH-lovens §10-2 og av instruks for rektor (se delegasjonsoversikten ([lenke](#))). Rektors rolle er knyttet til utvikling, planlegging og ledelse av den faglige virksomheten, til bidrag til at den faglige virksomheten holder høy kvalitet – og til oppfølging ved eventuell kvalitetssvikt. De faglige utviklingsoppgaver Kunsthøgskolen står overfor ligger åpenbart til rektoratets ansvarsområde.

Styret har ment at det vil være utfordringer knyttet til å håndtere slike faglige utviklingsprosesser på institusjonsnivå med dagens organisasjonsmodell. Styret har derfor bedt om at faglige kollegiale organ på institusjonsnivå skulle utredes. Det er nå gjennomført en prosess med forslag fra en bredt sammensatt arbeidsgruppe og innspill gjennom en høringsrunde.

Direktøren mener at prosessen som er gjennomført viser at en modell med faglige kollegiale organ på institusjonsnivå kan ha potensial. Utvalg kan være en hensiktsmessig modell for å håndtere faglige utviklingsprosesser, faglig involvering og administrativ støtte på institusjonsnivå ved Kunsthøgskolen.

Samtidig viser prosessen at det gjenstår noe arbeid med å finne en hensiktsmessig modell.

Det er spesielt behov for å se næyere på:

- slanking av saksområder, mandat og arbeidsomfang
- avklaring av forholdet mellom beslutningsmyndighet vs rådgivende myndighet
- avklaring av forholdet mellom strategiske vs oppgaveorienterte saksområder
- avklaring av organisering, sammensetning og antall utvalg.

Det synes åpenbart at etablering av et ph.d.-utvalg bør ha høy prioritet. Et ph.d. utvalg vil sikre kollegial involvering i ph.d.-graden og bidra til å styrke den faglige programledelsen.

Styret anbefales å oppfordre påtroppende styre til å arbeide videre etter disse føringene.

Forslag til vedtak:

- *Styret mener at en modell med faglige kollegiale organ på institusjonsnivå har potensial for å håndtere faglige utviklingsprosesser, faglig involvering og administrativ støtte på institusjonsnivå ved Kunsthøgskolen.*
- *Proessen som er gjennomført viser at det gjenstår noe arbeid med å finne en hensiktsmessig modell.*
- *Styret mener at det spesielt er behov for å se næyere på:*
 - *slanking av saksområder, mandat og arbeidsomfang*
 - *avklaring av forholdet mellom beslutningsmyndighet vs rådgivende myndighet*
 - *avklaring av forholdet mellom strategiske vs oppgaveorienterte saksområder*
 - *avklaring av organisering, sammensetning og antall utvalg.*
- *Styret mener at påtroppende styre bør prioritere etablering av et ph.d.-utvalg for Kunsthøgskolen.*
- *Styret oppfordrer påtroppende styre til å arbeide videre etter disse føringene.*